

DEMETRIUS

-----door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Griekse naam (oorspronkelijk Demetrios): 'Zoon van Demeter'.

Een van de varianten van Demetrius luidt Demitrius; daarvan is Demi een verkorte vorm.

*

Demeter in de Griekse mythologie

Demeter was de godin van de aarde en van de landbouw. In de Griekse mythologie wordt zij 'melaina' genoemd, omdat zij treurt over haar dochter Persefone, die door Pluto naar de onderwereld werd gevoerd. Haar priesteressen werden 'melissa's' genoemd. Demeter genoot bijzondere verering in Efese (in het westen van het huidige Turkije).

*

Demetrius (ook Dimitri) van Thessalonika (ook Grootmartelaar), Griekenland; martelaar; † 4e eeuw. Feest 8 oktober & 26 oktober (oosterse kerk).

In de oosterse kerk wordt hij beschouwd als de grootste soldatenheilige op Sint-Joris na. Maar het verhaal over zijn militaire loopbaan berust naar onze historische maatstaven hoogstwaarschijnlijk op legende. Wellicht was een diaken die in Sirmium, Dalmatië, ten tijde van de christenvervolgingen onder keizer Diocletianus, omwille van Christus de marteldood onderging. Hij geniet vooral verering in de Griekse plaats Saloniki, waar vanouds een prachtige kerk naar hem is genoemd.

Legende

Hij werd in de Griekse stad Thessalonika geboren uit welgestelde ouders. Zij waren reeds christen. Aanvankelijk had het er naar uitgezien dat ze helemaal geen kinderen konden krijgen. Ze beschouwden hem dan ook als een bijzonder godsgeschenk en besteedden de grootste zorg aan zijn opvoeding. Zijn vader was de opperbevelhebber van de strijdkrachten in Thessalonika en bij zijn dood mocht zijn zoon, Demetrius, zijn plaats innemen. Bij die gelegenheid drukte keizer Maximianus, die een bekend christenhater was, hem op het hart er vooral op toe te zien, dat de christenen in Thessalonika opgespoord, gearresteerd en uitgeroeid zouden worden. Maar Demetrius volgde dit bevel niet op. Integendeel hij verkondigde openlijk in de stad zijn geloof in Christus! Toen dit de keizer ter ore kwam, was hij woedend. Op de terugweg van een geslaagde veldtocht op de Balkan, ging hij expres langs Thessalonika om polshoogte te nemen. Hij liet Demetrius voor zich verschijnen en ondervroeg hem vooral naar zijn geloofsovertuiging. Voor de keizer verklaarde Demetrius in alle openheid dat hij een christen was, en dat hij de godsdienst van de keizer eerder een zielige afgodendienarij vond. De keizer was woedend en liet hem in de gevangenis werpen. Demetrius wist heel goed wat hem verder te wachten zou staan. Daarom vertrouwde hij de zorg voor al zijn bezittingen toe aan de beste dienaar van zijn hele huishouding, Lupus genaamd. Hij zei hem alles te verkopen en de opbrengst aan de armen te geven. Toen verdween hij achter slot en grendel, blij dat hij Christus kon navolgen in zijn lijden.

In de gevangenis verscheen hem een engel van de Heer met de woorden: "Vrede zij met jou; je zult lijden voor Christus: wees moedig en hou vol!" Na een paar dagen stuurde de keizer een paar soldaten naar de gevangenis met de opdracht Demetrius ter dood te brengen. Zij troffen hem aan in gebed en doorboorden hem onmiddellijk met hun speren. Die nacht kwamen er in het geheim christenen die zijn lijk weghaalden om het eerbiedig te begraven. Vanuit zijn graftombe vloeide wonderlijke olie naar buiten, waarmee zieken beter gemaakt konden worden. Op de plaats van zijn graf verrees al spoedig een bescheiden kerkje.

Maar enige tijd daarna begon een edelman uit Illyrië te lijden aan een ongeneeslijke ziekte. Hij nam zijn toevlucht tot het heilig stoffelijk overschot van Sint Demetrius en werd wonder boven wonder weer helemaal beter. Uit dankbaarheid liet hij in plaats van het oude kerkje een veel grotere bouwen. De heilige verscheen hem tot twee keer toe.

De eerste keer was, toen keizer Justinianus de relieken van de heilige wilde overbrengen naar de hoofdstad Constantinopel. Toen sprong er een vonk van de sarcofaag en een stem sprak: "Laat ze daar staan en raak ze met vinger aan!" Zo bleven de relieken van Demetrius voor altijd in Thessalonika. In de loop der geschiedenis is Demetrius zelf ingesprongen als een vijand de stad dreigde te veroveren.

Toen de Russen op 26 oktober 1581 Sibirië veroverden, beschouwden ze hem als de beschermheilige van dat land.

*

Er zijn nog tientallen andere heiligen of zaligen die Demetrius heten.